

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**ΕΠΙΜΝΗΜΟΣΥΝΟΣ ΛΟΓΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
Κ. ΘΕΟΔΟΣΗ Α. ΤΣΙΟΛΑ ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ, ΣΤΟ ΕΤΗΣΙΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ
ΠΕΣΟΝΤΩΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΥ ΚΑΡΠΑΣΙΑΣ
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΑΣ ΦΩΤΕΙΝΗΣ, ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΣ ΚΟΛΟΣΣΙΟΥ
ΚΥΡΙΑΚΗ 22.05.2022, ΩΡΑ 8:30 Π.Μ.**

Με βαθιά συγκίνηση και εθνική υπερηφάνεια τελούμε σήμερα στον Ιερό Ναό Αγίας Φωτεινής το ετήσιο μνημόσυνο πεσόντων της κοινότητας Αγίου Ανδρονίκου Καρπασίας και αναπέμπουμε δέηση για διακρίβωση της τύχης των αγνοουμένων μας.

Μνημονεύουμε και τιμούμε την τόλμη και τη θυσία με την οποία υπερασπίστηκαν μέχρι τέλους το αναφαίρετο δικαίωμα για ελευθερία και δημοκρατία, που τόσο βάνουσα περιφρόνησαν και καταπάτησαν οι τούρκοι εισβολείς το 1974.

Θα ήθελα εξ αρχής να συγχαρώ την Πρόεδρο και τα Μέλη του Κοινοτικού Συμβουλίου Αγίου Ανδρονίκου, το Σωματείο Νέων της Κοινότητας, την Εκκλησιαστική Επιτροπή καθώς και όλα τα Οργανωμένα Σύνολα για την πρωτοβουλία και την εμπλοκή τους στη σημερινή διοργάνωση, η οποία αναμφίβολα συμβάλει στη διατήρηση της ιστορικής μας μνήμης, που συλλογικά οφείλουμε να διαφυλάξουμε.

Ζούμε σε μία ημικατεχόμενη πατρίδα, που εξακολουθεί να βιώνει τις καταστροφικές συνέπειες, που προκάλεσε η τραγική αλυσίδα των γεγονότων, καταλήγοντας στο μαύρο καλοκαίρι του 1974.

Αποτελεί επομένως ιερή υποχρέωση όλων μας όχι μόνο να μην ξεχνούμε αλλά να καθοδηγούμε ορθά τις νεότερες γενιές, ώστε να γνωρίσουν, να κατανοήσουν και να αγαπήσουν τον τόπο και την ιστορία του, προκειμένου να οικοδομήσουν το μέλλον τους σε γερά θεμέλια.

Σήμερα, η κοινότητα Αγίου Ανδρονίκου Καρπασίας τιμά με σεβασμό όλους όσους έπεσαν μαχόμενοι ή φονεύθηκαν άνανδρα, υπεραμυνόμενοι υψηλά ιδανικά και αξίες διαχρονικές. Άνθρωποι, που η σκληρή μοίρα τους έφερε αντιμέτωπους με δυσκολίες, δυσχέρειες και κινδύνους, τους οποίους αντιμετώπισαν με σθένος αλλά και με επίγνωση των συνεπειών τους.

Ο Άγιος Ανδρόνικος Καρπασίας πλήρωσε βαρύ φόρο αίματος στον βωμό του χρέους και του καθήκοντος, αφού κατά τη διάρκεια της τουρκικής εισβολής έξι σπουδαία παλληκάρια της Κοινότητας, με ευγενή αισθήματα και πνεύμα αυτοθυσίας, πρόσφεραν απλόχερα τις υπηρεσίες τους στη δοκιμαζόμενη πατρίδα, δίνοντας το άπαν των δυνάμεών τους, για χάρη κάποιου ανώτερου σκοπού.

Νέοι άνθρωποι, που οι οικογένειές τους αλλά και η πολιτεία δεν είχαν τη δυνατότητα στα πικρά χρόνια του ξεριζωμού και της προσφυγιάς που ακολούθησαν, να εναποθέσουν λίγα άνθη στο μνήμα τους και το στεφάνι της τιμής, όπως δικαιωματικά τους άξιζε, αφού τα οστά τους αγνοούνταν και ουδείς δεν γνώριζε που βρισκονταν.

Τέσσερις εξ αυτών, ο Οδυσσέας Ηλία, ο Νίκος Ανδρέου Κυριάκου, ο Μιχάλης Παράσχου και ο Παναγιώτης Κιοττή ταυτοποιήθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος εκταφής και αναγνώρισης λειψάνων της Διερευνητικής Επιτροπής Αγνοουμένων Κύπρου, που λειτουργεί υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών. Μετά από ανθρωπολογικές εξετάσεις και εξετάσεις DNA που πραγματοποιήθηκαν, διακριβώθηκε η ταυτότητα των λειψάνων τους και τάφηκαν με την ευγνωμοσύνη όλων να τους συνοδεύει αλλά και τις πρέπουσες τιμές.

Δύο όμως ήρωες της Κοινότητας, ο Παναγιώτης Ζαχαρίου και ο Μιχαλάκης Κουμή παραμένουν ακόμα στον τραγικό κατάλογο των αγνοούμενων αδελφών μας, για τους οποίους προσευχόμαστε σήμερα και αναπέμπουμε δέηση για γρήγορη εξακρίβωση της τύχης τους.

Η ονομαστική και ιστορική αναφορά στην σύντομη πορεία των ηρώων της Κοινότητας αποτελεί ελάχιστο φόρο τιμής, που διατηρεί ζωντανό το παράδειγμα της ανιδιοτελούς αγάπης που επέδειξαν όλοι ανεξαιρέτως προς την πατρίδα, αλλά και μια δική μας ανάγκη να εκφράσουμε, σε αυτούς στους ηρωικούς νεκρούς καθώς και στις οικογένειές τους, ταπεινά τον σεβασμό και την ευγνωμοσύνη μας.

Ο Παναγιώτης Ζαχαρίου γεννήθηκε στις 29 Νοεμβρίου το 1955 στον Άγιο Ανδρόνικο Καρπασίας. Γονείς του ήταν ο Αντώνης και η Βασιλική Ζαχαρίου. Ο Παναγιώτης ήταν παιδί πολύτεκνης οικογένειας, που μοχλούσε σκληρά για να επιβιώσει, γι' αυτό μετά την αποφοίτησή του από το Δημοτικό Σχολείο του χωριού του, ξεκίνησε να εργάζεται με τον πατέρα του στα καλούπια.

Τον Γενάρη του 1973 κατατάχτηκε στην Εθνική Φρουρά και τοποθετήθηκε στην 31^η Μοίρα Καταδρομών. Το καλοκαίρι του 1974 πλησίαζε η ολοκλήρωση της στρατιωτικής του θητείας, ενώ όταν άρχισε η τουρκική εισβολή ο ίδιος βρισκόταν σε άδεια από τα καθήκοντά του. Ειδοποιήθηκε να παρουσιαστεί τάχιστα στην μονάδα του, κάτι το οποίο έπραξε με μεγάλη προθυμία. Πληροφορίες αναφέρουν ότι έπεσε μαχόμενος από τούρκικα πυρά στην Λάρνακα Λαπήθου, στις 28 Ιουλίου 1974. Δυστυχώς, τα οστά του μέχρι και σήμερα αγνοούνται.

Ο Μιχαλάκης Κουμή γεννήθηκε στην Αμμόχωστο το 1955. Πατέρας του ήταν ο Νικόλας Κουμή από τον Άγιο Ανδρόνικο Καρπασίας και μητέρα του η Ελένη από τα Λιμνιά της επαρχίας Αμμοχώστου.

Αποφοιτώντας από τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, κατατάχτηκε στην Εθνική Φρουρά για να εκπληρώσει τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις, ενώ με την έναρξη της τουρκικής εισβολής πολέμησε για την πατρίδα, ακολουθώντας οδηγίες των ανωτέρων του. Τελευταία φορά θεάθηκε στο χωριό Δίκωμο, στις 14 Αυγούστου του 1974.

Ο Οδυσσέας Ηλία γεννήθηκε στον Άγιο Ανδρόνικο Καρπασίας στις 11 Ιανουαρίου του 1941. Οι γονείς του ήταν ο Ηλίας και η Αθηνά. Αποφοιτώντας από το Δημοτικό Σχολείο Αγίου Ανδρονίκου συνέχισε, στο οχτατάξιο Γυμνάσιο Αιγιαλούσης. Ήταν άριστος μαθητής γι' αυτό και οι γονείς του αποφάσισαν, μετά από παρότρυνση και των δασκάλων του, να το στείλουν στην Αθήνα και συγκεκριμένα στην Μαράθλιο Παιδαγωγική Ακαδημία για να συνεχίσει τη φοίτησή του στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Με την επιστροφή του στον τόπο του, που τόσο αγαπούσε, προτίμησε να δώσει γραπτές εξετάσεις για να ενταχθεί στη συνέχεια στις τάξεις της Αστυνομίας Κύπρου.

Την 1^η Ιουλίου 1966 νυμφεύτηκε την Μάχη Χ' Δημήτρη από την Γιαλούσα Καρπασίας, με την οποία απέκτησαν τρία παιδιά. Ο έγγαμος βίος τους δεν έμελλε να κρατήσει αρκετά χρόνια, ένεκα της εισβολής του 1974 και της τουρκικής θηριωδίας, που εκδηλώθηκε απροκάλυπτα ακόμα και ενάντια σε απροστάτευτο και άμαχο πληθυσμό.

Στις 19 Αυγούστου 1974 συνελήφθηκε από τον κατοχικό στρατό και μεταφέρθηκε στο χωριό Γαλάτεια, όπου ψυχρά εκτελέστηκε. Το Νοέμβριο του 2006, τα οστά του ανευρέθηκαν σε ομαδικό τάφο στην Γαλάτεια. Αφού ταυτοποιήθηκαν με την μέθοδο του DNA στην συνέχεια τάφηκαν με δόξα και τιμή στον Τύμβο Μακεδονίτισσας στην Λευκωσία.

Ο Νίκος Ανδρέου Κυριάκου γεννήθηκε στο Βαρώσι, στις 11 Νοεμβρίου 1953. Σε μικρή ηλικία η οικογένειά του μετακόμισε στο Τρίκωμο, όπου ασχολήθηκε με την γεωργία για να επιβιώσει. Στις 7 Ιουλίου το 1972 νυμφεύτηκε την Γιαννούλα Νικολάου από τον Άγιο Ανδρόνικο Καρπασίας, στον οποίο και διέμεναν. Απέκτησαν μια κόρη, την Μαρία, που δυστυχώς δεν ευτύχησε να δει ποτέ. Αντίστοιχα, το παιδί μεγάλωσε στην προσφυγιά και την ορφάνια χωρίς την προστατευτική παρουσία του λατρευτού της πατέρα.

Με αφορμή την τούρκικη εισβολή στις 20 Ιουλίου του 1974, ο Νίκος κλήθηκε να παρουσιαστεί στην μονάδα του, την 181 Μοίρα Πυροβολικού, κάτι που έκανε χωρίς να αρνηθεί. Στις 23 Ιουλίου 1974 έπεσε μαχόμενος στα βουνά του Πενταδακτύλου από τα πυρά του τούρκου κατακτητή. Η τύχη του αγνοείτο μέχρι και το 2013, όπου τα οστά του εντοπίστηκαν στον τόπο που έπεσε μαζί με άλλους συμπολεμιστές του. Ταυτοποιήθηκαν με την μέθοδο του DNA και ακολούθως τάφηκαν στις 23 Ιουλίου 2016 στο χωριό Αυγόρου της Επαρχίας Αμμοχώστου.

Ο Μιχάλης Παράσχου γεννήθηκε στις 2 Ιουλίου το 1941 στο χωριό Γιαλούσα της Καρπασίας. Οι γονείς του ήταν οι Παράσχος και Αντριάνα. Το 1960 παντρεύτηκε την Χριστίνα από τον Άγιο Ανδρόνικο Καρπασίας, με την οποία εγκαταστάθηκαν στην Αγγλία. Μέσα από τον γάμο τους απέκτησαν μια κόρη, την Ανδρούλλα. Το 1972 επέστρεψαν για μόνιμη διαμονή στην Κύπρο και κατοίκησαν στην Γιαλούσα.

Κατά τη δεύτερη φάση της τουρκικής εισβολής και συγκεκριμένα στις 19 Αυγούστου το 1974 συνελήφθηκε από τον τουρκικό στρατό και εκτελέστηκε εν ψυχρώ. Τα οστά του εντοπίστηκαν στην Γαλάτεια σε ομαδικό τάφο. Μετά την ταυτοποίησή τους με την μέθοδο DNA ενταφιάστηκε στην Λάρνακα τον Ιούλιο του 2007 με τις πρέπεισες τιμές.

Ο Παναγιώτης Μάρκου Κιωτή γεννήθηκε στις 24 Αυγούστου 1944 στην Αμμόχωστο. Ολοκληρώνοντας τη σχολική του εκπαίδευση, εργάστηκε ως ταπετσάρης, ενώ ταυτόχρονα συμμετείχε ως μέλος της φιλαρμονικής Αμμοχώστου.

Στις 13 Οκτωβρίου το 1963 νυμφεύτηκε την Λάουρα Κουμή από τον Άγιο Ανδρόνικο Καρπασίας, με την οποία απέκτησαν δύο θυγατέρες. Τον Αύγουστο του 1974, κατά τη διάρκεια δεύτερης φάσης της τούρκικης εισβολής, κλήθηκε να παρουσιαστεί ως έφεδρος στο 201 Τάγμα Πεζικού. Ανταποκρίθηκε άμεσα, χωρίς να διστάσει στιγμή, κινούμενος από αγνά αισθήματα αγάπης προς την πατρίδα. Στις 14 Αυγούστου 1974 έπεσε μαχόμενος στην περιοχή Καραόλος στην Αμμόχωστο.

Το 2006, μετά από μαρτυρία που αξιολογήθηκε από την Διερευνητική Επιτροπή Αγνοουμένων, εντοπίστηκαν τα οστά του σε ομαδικό τάφο στην Αμμόχωστο και ακολούθως ταυτοποιήθηκαν με την μέθοδο DNA. Η κηδεία του πραγματοποιήθηκε την 9^η Μαΐου 2009 στην Λεμεσό με τις πρέπεισες τιμές που αρμόζουν σε άξια τέκνα της πατρίδας.

Κυρίες και κύριοι,

Σχεδόν μισό αιώνα μετά, η Κύπρος εξακολουθεί να υφίσταται τις τραγικές συνέπειες της τουρκικής εισβολής του 1974. Πρόσφυγες, αγνοούμενοι, εγκλωβισμένοι, στρατός κατοχής,

καταστροφή της πολιτιστικής και θρησκευτικής μας κληρονομιάς, αποτελούν μια οδυνηρή πραγματικότητα.

Οι δυσκολίες και οι προκλήσεις που καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε είναι ιδιαίτερα μεγάλες. Η τουρκική αδιαλλαξία, τα στρατεύματα κατοχής, ο συνεχής εποικισμός των κατεχομένων, καθιστούν τον κίνδυνο παγίωσης των τετελεσμένων στην πατρίδα μας ολοένα και πιο ορατό. Η Κυβέρνηση δεν έπαψε στιγμή να αξιώνει μια δίκαιη και βιώσιμη λύση στο εθνικό μας πρόβλημα, που θα οδηγήσει στη δημιουργία ενός σύγχρονου και λειτουργικού κράτους. Μια λύση που να εδράζεται στις Ευρωπαϊκές αρχές και αξίες και που να διασφαλίζει το σπουδαίο αγαθό της ειρήνης.

Καθημερινά γινόμαστε μάρτυρες ενός φρικτού πολέμου, που βρίσκεται σε εξέλιξη σε ευρωπαϊκό έδαφος με ανυπολόγιστες συνέπειες. Μία πολυεπίπεδη και τεράστια ανθρωπιστική κρίση, μέρα με τη μέρα επεκτείνεται και μεγαλώνει, προκαλώντας αβεβαιότητα και ανασφάλεια σε ολόκληρη τη Γηραιά Ήπειρο.

Η Κύπρος από την πρώτη στιγμή, ως χώρα που βίωσε και εξακολουθεί να βιώνει τέτοια θλιβερά γεγονότα, αντέδρασε με ενσυναίσθηση, καταδικάζοντας την ρωσική εισβολή, η οποία παραβιάζει ξεκάθαρα το Διεθνές Δίκαιο, εκφράζοντας έμπρακτα την αλληλεγγύη και την υποστήριξή της στον ουκρανικό λαό.

Ολόκληρη η Ευρωπαϊκή Ένωση, στην οποία ανήκουμε ως ισότιμο μέλος, καταβάλλει προσπάθειες για τη διασφάλιση μιας συμφωνίας κατάπαυσης του πυρός, που θα τερματίσει την αιματοχυσία και θα ανοίξει τον δρόμο για τη διεξαγωγή διαπραγματεύσεων. Η αξιοποίηση της διπλωματικής οδού και ο τερματισμός κάθε επιθετικής ενέργειας αποτελεί τη μόνη εφικτή λύση για την αποκατάσταση της σταθερότητας και της ασφάλειας. Και αυτό το αναγνωρίζει όλος ο πολιτικός πολιτισμός της ανθρωπότητας και ιδιαιτέρως η Ευρώπη, η οποία επιδιώκει ενωμένη να διαφυλάξει την ειρήνη απέναντι στις νέες προκλήσεις και εκφάνσεις της βαρβαρότητας.

Στο πλαίσιο αυτό ενεργοποιούνται και οι δικές μας αντιδράσεις που αποσκοπούν πρωτίστως στην υπεράσπιση της κρατικής μας κυριαρχίας. Αναγνωρίζουμε ως ιδιαίτερα σημαντική την ανάπτυξη από μέρους της Κυβέρνησης στρατηγικών συμμαχιών σε διάφορους τομείς, οι οποίοι αναδεικνύουν τον αναβαθμισμένο γεωπολιτικό ρόλο, που μπορεί να διαδραματίσει η Κύπρος και το γεγονός ότι μπορεί να αποτελέσει παράγοντα σταθερότητας στην κομβικής σημασίας περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, παρά τις προκλήσεις και τα εμπόδια, εξακολουθεί να δηλώνει την ετοιμότητα της ελληνοκυπριακής πλευράς να συνεχίσει τον διάλογο, από το σημείο που είχε τερματιστεί, ως αποτέλεσμα της άρνησης της Τουρκίας να αποδεχθεί στοιχειώδεις παραμέτρους, που έθεσε ο ίδιος ο Γενικός Γραμματέας σχετικά με την κατάργηση του αναχρονιστικού συστήματος των εγγυήσεων, των επεμβατικών δικαιωμάτων, της μόνιμης παρουσίας κατοχικού στρατού αλλά και τον σεβασμό στην εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Η Κυβέρνηση απευθυνόμενη, σε κάθε περίπτωση, προς τη διεθνή κοινότητα, προσπαθεί να αντιμετωπίσει τα αδιέξοδα και τους προκλητικούς σχεδιασμούς της Τουρκίας, που επιδιώκει μεθοδικά τη δημιουργία δύο κρατών και που προχωρά με παράνομες επεμβάσεις στην περικλειστή πόλη της Αμμοχώστου.

Ενεργοποιώντας όλα τα διαθέσιμα μέσα και κυρίως τις στρατηγικές συνεργασίες με φίλιες χώρες, προωθούμε την ενίσχυση του κράτους μας, το οποίο στην ολότητά του μπορεί και πρέπει να συμβάλει στη διαφύλαξη της ειρήνης στην ευρύτερη περιοχή.

Φίλες και φίλοι,

Έχουμε υποχρέωση απέναντι στα παιδιά μας, τη νεότερη γενιά, αλλά και ιερό καθήκον απέναντι στους ήρωες, οι οποίοι διακρίθηκαν για το ήθος, και την αυταπάρνηση που επέδειξαν, να συνεχίσουμε με επιμονή τον δύσκολο αγώνα μας. Η μεγαλύτερη οφειλή σε αυτούς τους ανθρώπους, που έδωσαν τη ζωή τους για την πατρίδα και την ελευθερία της, είναι η επανένωση του τόπου μας, η διατήρηση της ιστορικής μας μνήμη και ταυτότητας και η επιβίωση του κυπριακού ελληνισμού στη γη των προγόνων του.

Αιωνία ας είναι η μνήμη, των άξιων και συνετών τέκνων της κοινότητας Αγίου Ανδρονίκου Καρπασίας, η θυσία των οποίων αποτελεί φωτεινό παράδειγμα θάρρους, τιμιότητας και φιλοπατρίας. Όλα, ενάρετα γνωρίσματα, που πρέπει να επισφραγίζουν και να καθοδηγούν κάθε πράξη και της δική μας ζωής!